Drents Overijsselse Delta

uw waterschap

Projectomschrijving Omgevingswet

Project: Wapserveensche Aa

Colofon

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Dokter van Deenweg 186

8025 BM Zwolle

Postbus 60, 8000 AB Zwolle

Email: info@wdodelta.nl

Website: www.wdodelta.nl

Telefoonnummer: 088-2331200

Datum: 29 juli 2026

Status: definitief, versie 1.0

Versie	Datum	Opgesteld door	Toetser	Opmerking
0.1	Mei 2026	Adviseur Omgeving, Omgevingsmanager	Projectteam IWP Noord	Ter bespreking / review Projectteam
0.2	Juni 2026	Idem	Projectteam IWP Noord	Aangepast n.a.v. bespreking Projectteam Ter bespreking IPM-team
1.0	Juli 2026	Idem	Programmateam IWP	Vastgesteld

Leeswijzer

De projectomschrijving IWP Wapserveensche Aa bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, in deel IV staan de bijlagen: rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

Inhoudsopgave

Leeswijzer **3**
DEEL I – PROJECTBESCHRIJVING **6**
1 Aanleiding en doel **6**
1.0 Aanleiding 6
1.1 Doel 6
1.2 Opgaven 7
1.3 Overige beleidsopgaven 8
1.4 Plangebied 9
2 Maatregelen **11**
2.0 KRW-maatregelen 11
2.1 Beheer- en onderhoudsmaatregelen 13
2.2 Kansen 16
3 Gevolgen van de maatregelen **17**
3.0 Hydrologie 17
3.1 Ecologie en natuur 18
3.2 Overige keringen 18
3.3 Duurzaamheid 18
3.4 Biodiversiteit 18
3.5 Landschap en cultuurhistorie 19
3.6 Recreatie 19
3.7 Positieve effecten 19
3.8 Negatieve effecten 19
4 Omgeving **20**
4.0 Beschikbaarheid gronden 20
4.1 Participatie 20
4.2 Samenwerking 21
5 Uitvoering van het besluit **22**
5.0 Uitvoeringsplanning 22
5.1 Gevolgen van het besluit 22
6 Planschade **22**
7 Legger, beheer en onderhoud **23**
7.0 Legger 23
7.1 Beheer en onderhoud 23
DEEL II – VERANTWOORDING **24**
8 Wet- en regelgeving **24**
8.1 Omgevingswet 24
8.2 Kaderrichtlijn Water (KRW) 24

9 Beleid 24
9.1 Toets beleid waterschap 24
9.2 Toets overig beleid 26
9.3 Projectkeuzes 26
9.3.1 Exoten 27
10 Vergunningen, ontheffingen en meldingen 27
10.1 Omgevingsvergunning wateractiviteit 27
10.2 Vergunningenscan 28
DEEL III – RECHTSBESCHERMING 29
11 Procedure tot nu toe 29
12 Beroep en hoger beroep 29
13 Verzoek om voorlopige voorziening 29
DEEL IV – BIJLAGEN 30
A Overzichtskaart 30
B Detailtekeningen en dwarsprofielen 30
C Vergunningenscan 30
D Vooronderzoek bodemkwaliteit 30
E Quickscan Flora en Fauna 30
F Stikstof onderzoek DO 30
G.1 Onderhoudsplan Wapserveense Aa 30
G.2 Onderhoudskaart Wapserveense Aa 30
H Vooronderzoek waterbodem 30
I.1 Hydrologische onderbouwing 30
I.2 Aanvullend rapport hydrologie 30
J Notitie DO 30
K Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten 30
L Vooronderzoek archeologie 30

DEEL I – PROJECTBESCHRIJVING

1 Aanleiding en doel

1.0 Aanleiding

Het project Wapserveensche Aa maakt onderdeel uit van het 'Water-Op-Maat' (WOM) programma van WDODelta. In het programma 'Water-Op-Maat' (WOM) werkt waterschap Drents Overijsselse Delta aan de realisatie van de beleidsopgaven voor het watersysteem: 'Schoon en Voldoende water in het landelijk gebied'. Dit uitvoeringsprogramma werkt aan de doelen van de Kader Richtlijn Water (KRW) en Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De overige beleidsopgaven van het waterschap, onder andere Gewenst Grond- en Oppervlakte Regime (GGOR), Integraal Beheer en Onderhoud op maat (IBOOM) en Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON), worden waar mogelijk integraal meegenomen in het WOM-programma. In het WOM-programma werkt WDODelta samen met inwoners, medeoverheden, bedrijven en andere partijen.

1.1 Doel

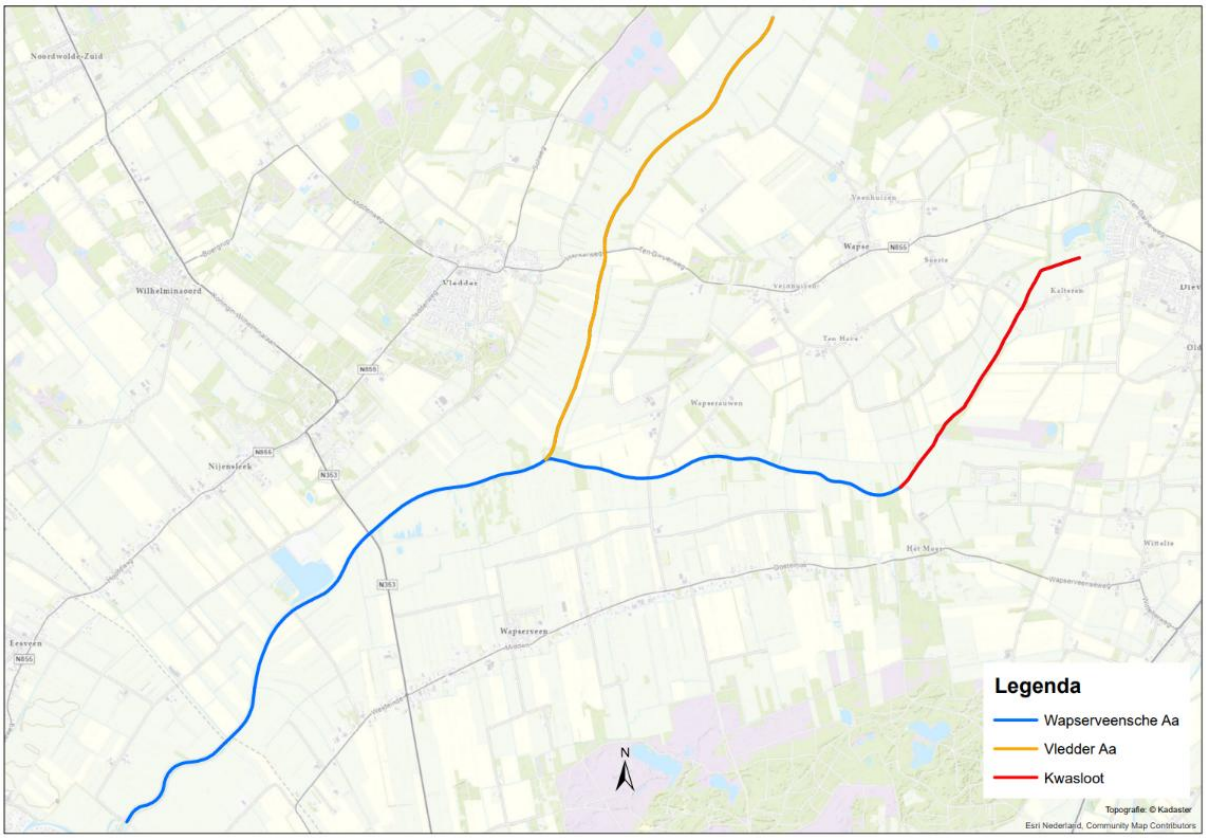
Deze projectomschrijving heeft als doel het onderbouwen van de vergunning en het informeren van de bestuurders van het waterschap, belanghebbenden en geïnteresseerden.

In het project Wapserveensche Aa wordt nadere invulling gegeven in de door het Dagelijks bestuur vastgestelde voorkeursalternatief (VKA, besluit op 24-10-2024). Deze is verder uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp (VO), op basis van het VO is de omgevingsvergunning wateractiviteit aangevraagd, die in ontwerp is vastgesteld door het Dagelijks bestuur op 02-12-2025. Het voorlopig ontwerp is uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Hier zijn enkele wijzigingen in doorgevoerd die in onderstaande hoofdstukken wordt toegelicht.

Met deze uitwerking wordt nadere invulling gegeven aan de KRW-doelen en aan de onderhoudsopgaven. Het integrale karakter van het ontwerp betekent dat er rekening is gehouden met doelstellingen uit verschillende beleidsterreinen, zoals duurzaamheid en IBOOM. Hierdoor worden niet alleen de KRW-waterkwaliteitsdoelen bereikt, maar wordt ook bijgedragen aan bredere maatschappelijke en ecologische doelen.

Het huidige watersysteem Wapserveensche Aa/Kwasloot voldoet niet aan de KRW-doelen. Zowel ecologische situatie als chemie blijven achter. Voor de chemische componenten volgt WDODelta landelijke initiatieven om de chemische kwaliteit van het water te verbeteren. Dit project draagt bij aan de verbetering van de ecologische situatie van het watersysteem, zodat voldaan wordt aan de KRW-opgave voor de Wapserveensche Aa.
Naast KRW-knelpunten zijn er onderhoudsknelpunten in de Wapserveensche Aa; op sommige plaatsen is te veel slib aanwezig en zijn delen van beschoeiing in slechte staat. Ook deze knelpunten worden in dit project opgelost.

Waterschap Drents Overijsselse Delta gaat de Wapserveensche Aa herinrichten. Hiervoor is een ontwerp opgesteld welke in dit document voorligt.

Figuur 1: KRW-waterlichaam Vledder Aa en Wapserveensche Aa

1.2 Opgaven

De doelen zoals gesteld in paragraaf 1.1 zijn vertaald naar opgaven. Opgaven zijn de uitdagingen of problemen die moeten worden aangepakt binnen een project. Ze vormen de basis van wat er gedaan moet worden om de doelen te bereiken. De opgaven zijn vervolgens vertaald naar maatregelen. Maatregelen zijn de concrete acties die worden ondernomen om de opgaven aan te pakken en de doelen te bereiken. Ze zijn praktisch en uitvoerbaar. Bijvoorbeeld, het aanleggen van een natuurvriendelijke oever, het vispasseerbaar maken van stuwen en gemalen, het baggeren van de watergang en het vervangen van beschoeiing. De maatregelen worden in hoofdstuk 3 toegelicht.

In Tabel 1: Overzicht van opgaven en maatregelen zijn de opgaven voor het project Wapserveensche Aa opgenomen.

Tabel 1: Overzicht van opgaven en maatregelen

Opgaven	**Maatregelen**
Kader Richtlijn Water (KRW)	• Het realiseren van 2,5 km natuurvriendelijke oever over een breedte van 1/3^{e} van de watergang; • Het oplossen van vier knelpunten vispasseerbaarheid: - het aanleggen van vispassages bij stuwen 923 en 924 in de Kwasloot; - het aanleggen van een vispassage bij Stuw Olde Peereboom; - het herstellen van de bestaande vispassage bij Stuw de Driesprong; • Het aanpassen van het onderhoudsplan van de Wapserveensche Aa en Kwasloot over een lengte van 14.5 km.
Beheer en onderhoud (B&O)	• Baggeren van de Wapserveensche Aa tussen stuw De Driesprong en stuw De Wulpen; • Het vervangen van afgeschreven beschoeiing. • Maaibootinlaatplaatsen en maaiselopvangplaats nabij stuw De Wulpen

In onderstaande tabel 2 zijn de nevenopgaven gekoppeld aan de beleidsterreinen voor het voorlopig ontwerp opgenomen.

Tabel 2: Overzicht van nevenopgaven van het programma WOM

Beleidsterrein	**Nevenopgave**
Duurzaamheid	• In het ontwerp en uitvoering wordt rekening gehouden met duurzaamheid.
Biodiversiteit	• In het ontwerp van de natuurvriendelijke oever en vispassages worden op integrale wijze kansen op het gebied van biodiversiteit, buiten de gestelde (ecologische) opgave benut.
Landschap en cultuurhistorie	• Invullen van mogelijkheden voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het landschap; • Erfgoed gedegen in beeld brengen.
Recreatie	• Bestaande recreatiemogelijkheden blijven behouden.

1.3 Overige beleidsopgaven

Buiten de hierboven opgenomen opgaven zijn voor dit project vanuit de verkenningsfase en het voorkeursalternatief geen nadere kansen gedefinieerd om invulling te geven aan beleidsopgaven.

1.4 Plangebied

Op onderstaande kaart is het plangebied van het project Wapserveensche Aa aangegeven. Het plangebied bevindt zich in het noordelijke deel van het werkgebied van het waterschap.

De Wapserveensche Aa wordt gevoed door de Drentsche Hoofdvaart via de Slingergruppe en de Zekte. Met de Slingergruppe wordt ook de Kwasloot van water voorzien. Door opvoergemalen bij o.a. stuw Kwasloot 923 en 924 wordt water naar het noorden gepompt ten behoeve van irrigatie. Vervolgens stroomt het water onder vrij verval westwaarts. Als door neerslag de Kwasloot tot afvoer komt stroomt het water in de Kwasloot van noord naar zuid.

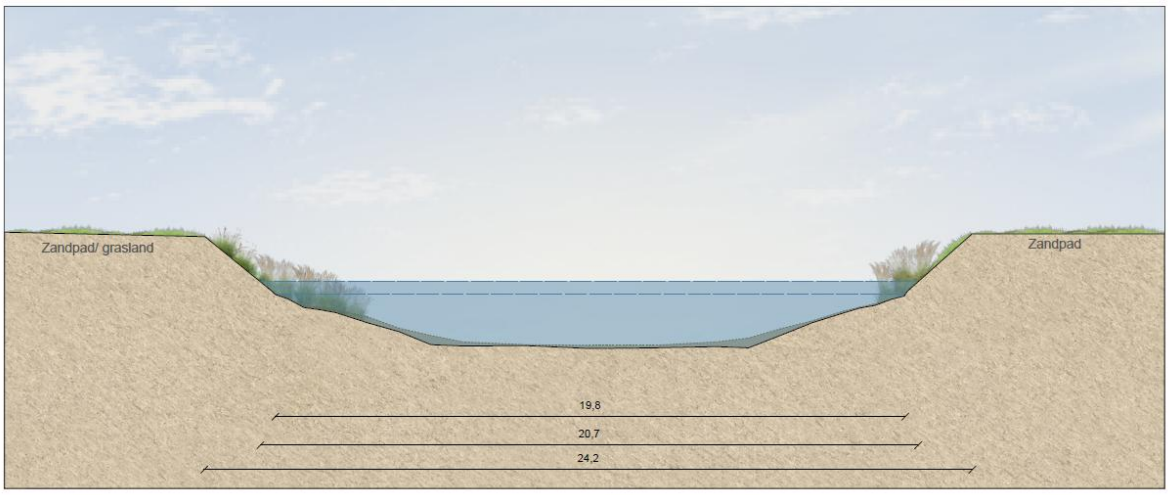

Figuur 2: Projectgebied van project Wapserveensche Aa

Het gebied wordt voornamelijk gebruikt voor landbouw. Ook zijn natuurgebieden aanwezig zoals de nabijgelegen Natura 2000-gebieden Drents-Friese Wold, het Holtingerveld en natuurgronden van Staatsbosbeheer. Deze natuurgebieden zijn verbonden door natuurnetwerk Nederland (NNN)-natuurverbindingen.

KRW-waterlichaam

De Wapserveensche Aa en Kwasloot maken deel uit van het KRW-waterlichaam Vledder-Wapserveensche Aa. De beken Vledder Aa en Wapserveensche Aa zijn van oorsprong langzaam stromende en meanderende beken. De oorsprong van de Vledder Aa ligt in het Natura 2000-gebied het Drents-Friese Wold. In 2002 en 2003 zijn de Vledder Aa en de Tilgrup in het brongebied (bovenloop) opnieuw ingericht waarbij de oude loop is hersteld en opnieuw meandert. De Vledder Aa stroomt af richting het zuidwesten, waar de beek afwatert in de Wapserveensche Aa.

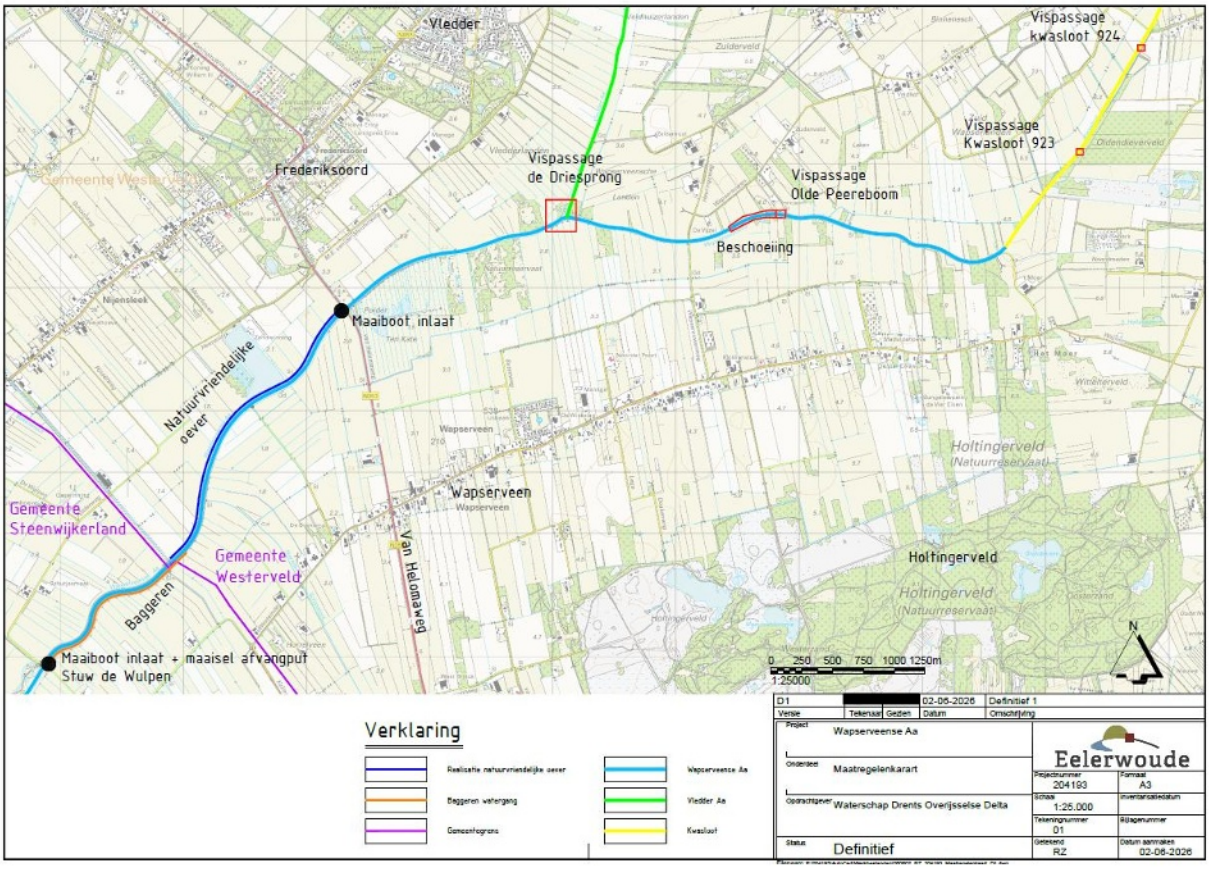
Figuur 3: Dwarsdoorsnede van de bestaande situatie Wapserveensche Aa

De Wapserveensche Aa en Kwasloot kenmerken zich door een sterk genormaliseerd profiel. In de jaren '60 van de vorige eeuw is het watersysteem sterk genormaliseerd, waarmee de Wapserveensche Aa ook is verbreed. Bij het verbreden en normaliseren van de waterloop is het vrijkomend zand voornamelijk verwerkt in de brede zuidelijke kade. In de decennia daarna zijn diverse aanpassingen aan het watersysteem toegevoegd zoals aanleg van kwelsloten en het inpassen van gemalen voor irrigatie.

Het huidig watersysteem voldoet niet aan de doelstellingen van de KRW. De ecologie en waterkwaliteit voldoen niet aan de doelen en eisen welke de KRW aan het watersysteem stelt. De Wapserveensche Aa is getypeerd als type 'R20 Moerasbeek'. Kenmerkend voor dit systeem zijn moerassige (plas/dras) zones en delen van langzaam stromend water. In de huidige situatie zijn deze kenmerken onvoldoende aanwezig.

2 Maatregelen

In onderstaande figuur zijn de voorgestelde maatregelen zoals uitgewerkt in het definitief ontwerp weergegeven.

Figuur 4: kaart met maatregelen

2.0 KRW-maatregelen

De invulling van de KRW-opgave wordt gerealiseerd door de volgende maatregelen uit te voeren:

- Natuurvriendelijke oevers (NVO) met een lengte van 2,5 km en 7 m breed;
- Vispasseerbaar maken van drie stuwen:
- In samenwerking met Staatsbosbeheer de bestaande bekkenvispassage de Driesprong verbeteren;
- Een onderhoudsplan om het aangepaste beheer vast te leggen.

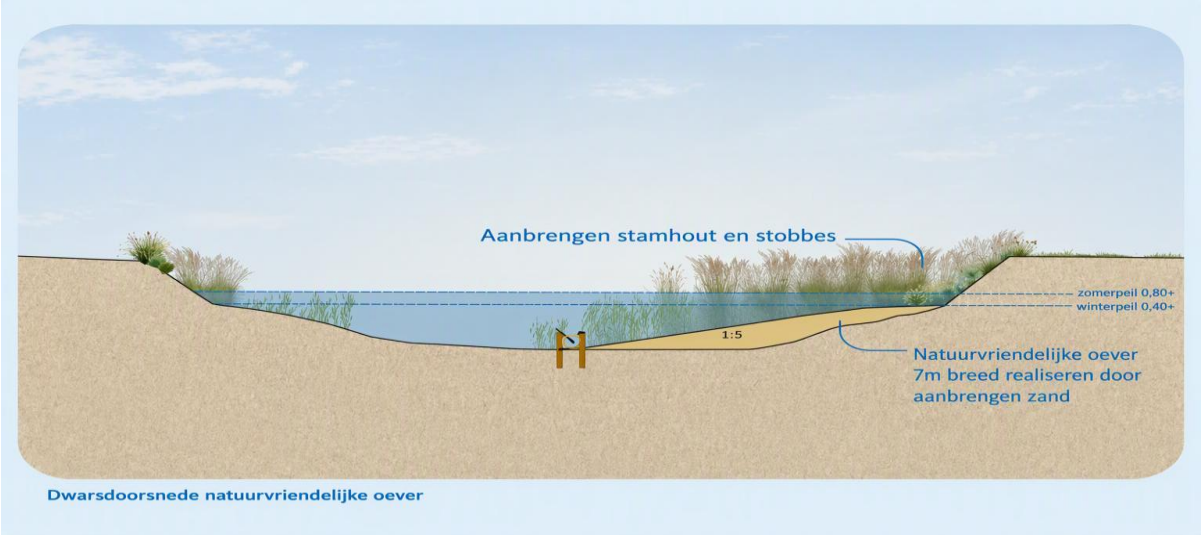
<u>Natuurvriendelijke oever (NVO)</u>

Om de ecologische situatie in de Wapserveensche Aa te verbeteren is binnen de kaders van de typering R20 Moerasbeek gezocht naar een oplossing. In de verkenningsfase zijn meerdere alternatieven beschouwd. Het gekozen voorkeursalternatief is een 2,5 km lange en 7 m brede natuurvriendelijke over.

Met deze natuurvriendelijke oever ontstaan moerassige (plas/dras) zones met variatie in watersnelheden. Delen waar de natuurvriendelijke oever niet wordt aangelegd kenmerken zich door langzaam stromend water.

Voor het bevorderen van de biodiversiteit in de NVO wordt de oever zowel in breedte als hoogte gevarieerd. Samen met het aanbrengen van boomstammen ontstaan variaties in de waterstroom en woon- en schuilplekken voor fauna. Dit bevordert de biodiversiteit. Om de natuurvriendelijke oever snel tot ontwikkeling te laten komen wordt deze 'ingezaaid' met kruidenrijk maaisel uit nabijgelegen natuurgebied.

De natuurvriendelijke oever wordt gerealiseerd tussen de Van Helomaweg en stuw de Wulpen. De inrichtingstekening is opgenomen in bijlage B.

Figuur 5: Dwarsdoorsnede natuurvriendelijke oever

Vispassages

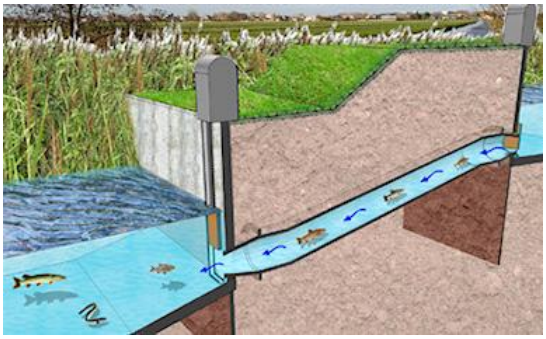
In de huidige situatie vormen stuwen een obstakel voor de migratie van vissen. Door de aanleg van drie nieuwe vispassages en het verbeteren van een bestaande vispassage wordt het mogelijk dat vissen stroomopwaarts migreren en worden de gescheiden leefgebieden met elkaar verbonden.
Het betreft de volgende vier vispassages:

- Kwasloot bij stuw 923, technische 'vissluis' vispassage (nieuw) op eigen grond;
- Kwasloot bij stuw 924, technische 'vissluis' vispassage (nieuw) op eigen grond;
- Wapserveensche Aa bij stuw Olde Peereboom, Vislift© (nieuw) op eigen grond;
- Wapserveensche Aa/Vledder Aa bij stuw Driesprong (verbetering; bekken passage in samenwerking met Staatsbosbeheer.

De ontwerpen zijn afgestemd op de KRW-doelsoorten passend bij het R20 watersysteem en de beschikbare hoeveelheid water. In bijlage K "ontwerpnotitie vispassages", zijn de gekozen oplossingen nader uitgewerkt. In het voorlopig ontwerp was bij stuw Olde Peereboom een uitgebreide technische 'de Wit' vispassage voorzien, in het definitief ontwerp is hier voor een vislift© gekozen. Deze neemt minder ruimte in beslag in de omgeving

en is efficiënter voor de vissen. Daarnaast is hij duurzamer doordat er minder materialen gebruikt worden dan bij het eerder geplande alternatief.

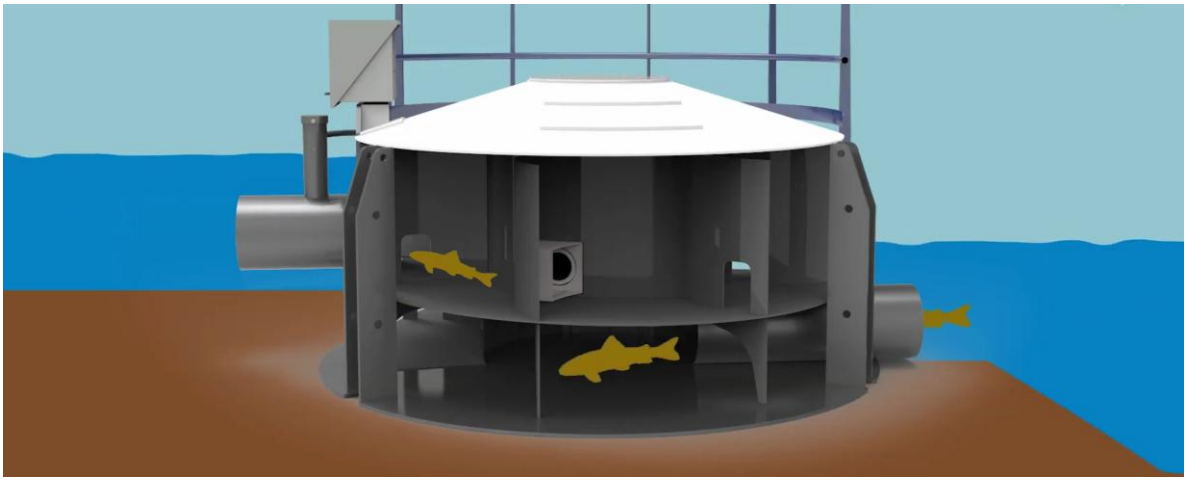
Onderstaande afbeeldingen illustreren de diverse typen vispassages:

Figuur 6: Vissluis passage

Figuur 7: Bekken vispassage

Figuur 8: Vislift

<u>Onderhoudsplan</u>

Eén van de KRW-maatregelen is het opstellen van een nieuw onderhoudsplan. Met een aangepast, op de nieuwe situatie afgestemd, onderhoudsregime worden de KRW-herinrichtingsmaatregelen versterkt. Door het aangepaste maaibeheer conform de actuele gedragscode wordt biodiversiteit ondersteund en verspreiding van exoten zoals grote waternavel en Japanse duizendknoop beheerst. Daarnaast wordt met het onderhoudsplan geborgd dat de Wapserveensche Aa ook in de toekomst aan de resultaatverplichting uit de KRW blijft voldoen.

In bijlage G is het onderhoudsplan bijgevoegd.

2.1 Beheer- en onderhoudsmaatregelen

De invulling van de beheer- en onderhoudsopgave wordt gerealiseerd door de volgende maatregelen uit te voeren:

- Eén maaisel- en drijfvuil afvangpunt nabij stuw de Wulpen;

- Twee maaibootinlaatplaatsen; bij stuw de Wulpen en de Van Helomaweg;
- Ca. 10.000 m^{3*} onderhoudsbaggeren tussen de Van Helomaweg en stuw de Wulpen;
- Vervangen van 750 m^{1**} beschoeiing direct benedenstrooms stuw Olde Peereboom;
- Aangepaste bestrijding exoten.

Maaisel- en drijfvuil afvangpunt nabij stuw de Wulpen

Bij o.a. de maaiwerkzaamheden komt maaisel in de watergang. Ook tijdens hogere afvoeren kan materiaal wat op de natuurvriendelijke oever ligt met het water worden meegenomen. Ter voorkoming dat dit materiaal in het benedenstroomse watersysteem terechtkomt wordt bij stuw de Wulpen een drijfvuil afvangpunt gerealiseerd.

Maaibootinlaatplaatsen

Door het aanbrengen van de natuurvriendelijke oever is het nodig om de methode van onderhoud aan te passen. Voor maaionderhoud aan het natte profiel wordt een maaiboot ingezet. Ter plaatse van de Van Helomaweg en stuw de Wulpen komen maaiboot in- en uitlaatvoorzieningen, deze worden buiten het leggerprofiel geplaatst.

Onderhoudsbaggeren

In een deel van de Wapserveensche Aa is onderhoudsbaggeren noodzakelijk. In de loop der tijd vormt zich op de bodem van de watergang bagger, een ophoping van slib en plantenresten die de doorstroming kan belemmeren. Door de bagger periodiek (eens in de 10 tot 15 jaar) te verwijderen, wordt de doorstroming gewaarborgd. De vrijgekomen bagger is milieu hygiënisch onverdacht en bevat organisch materiaal.

Er is een verandering opgetreden in het te baggeren traject. In het voorlopig ontwerp werd uitgegaan van het traject vanaf Stuw De Driesprong tot aan Stuw de Wulpen. Een deel van het traject voldoet aan de vereisten uit de leggerverordening en is hydrologisch nader beschouwd, daarom hoeft hier niet gebaggerd te worden. Het traject ten zuiden van de natuurvriendelijke oever tot aan Stuw de Wulpen blijft te baggeren. Er blijft een opgave van 8.000 m3 over. De directe omgeving ondervindt geen negatieve gevolgen van het baggeren.

Vervangen beschoeiing

Benedenstrooms stuw Olde Peereboom wordt 750 meter in slechte staat verkerende beschoeiing vervangen. Diverse oplossingen zijn integraal beschouwd. In de DO-notitie, bijlage J is de integrale afweging terug te vinden. Vanuit deze afweging is gekozen voor een oplossing met palen en gevlochten wilgentenen.
Deze oplossing voldoet aan de eisen, is duurzaam, kan grotendeels gemaakt worden met gebiedseigen materiaal en bevordert de biodiversiteit. Op basis van een nadere inspectie van de beschoeiing is gebleken dat 40 meter extra beschoeiing moet worden vervangen ten opzichte van het voorlopig ontwerp.

Exoten: Grote waternavel, watercrassula en Japanse duizendknoop

In de Wapserveensche Aa en Kwasloot zijn de exoten watercrassula en grote waternavel aangetroffen.

Grote Waternavel
Grote waternavel ook bekend als brede waternavel (Hydrocotyle ranunculoides), is een invasieve waterplant die snel groeit en zich verspreidt over wateroppervlakken. De plant heeft lange stengels en brede, niervormige bladeren die op het water drijven en tot 30 cm boven het wateroppervlak kunnen uitsteken. De plant vormt snelgroeiende uitlopers en plant zich vegetatief snel voort.
Deze plant kan hele waterlichamen overwoekeren, waardoor inheemse waterplanten worden verdrongen en de doorstroming van watergangen wordt belemmerd. Dit kan leiden tot licht- en zuurstofgebrek in het water, wat schadelijk is voor de waterfauna. Vanwege deze negatieve effecten is de grote waternavel opgenomen in de Unielijst van invasieve exoten, wat betekent dat het verboden is om deze plant te verhandelen of aan te planten in de EU. Als de plant wordt aangetroffen dient deze te worden bestreden.

Watercrassula
Watercrassula (Crassula helmsii), ook wel waternaaldkruid genoemd, is een invasieve wintergroene oeverplant die ook tot een diepte van 2 meter onder water kan groeien. De plant heeft kleine vlezige, tegenover elkaar staande bladen. De stengel is kruipend tot rechtopgaand en meestal wit tot rood gekleurd. De witte tot zachtroze bloemen zijn klein en onopvallend. Watercrassula kan een zeer dichte vegetatie vormen op oevers en in ondiepe wateren waardoor inheemse soorten worden verdrongen. Watercrassula vormt drijvende matten wat kan leiden tot licht- en zuurstofgebrek in het water wat schadelijk is voor de waterfauna. Vanwege deze negatieve effecten is de watercrassula opgenomen in de Unielijst van invasieve exoten, wat betekent dat het verboden is om deze plant te verhandelen of aan te planten in de EU. Als de plant wordt aangetroffen dient deze te worden bestreden.

De bestrijding van de grote waternavel is arbeidsintensief en moet nauwkeurig en handmatig worden uitgevoerd om ervoor te zorgen dat alle delen van de plant worden verwijderd en verspreiding wordt voorkomen. Uit losgekomen fragmenten kan de soort snel een nieuwe plant vormen. Een preventieve maatregel is het verbeteren van de waterkwaliteit door bronnen van voedingsstoffen in het watersysteem af te sluiten, zoals af- en uitspoeling uit landbouwgebieden, om de groei van de plant te remmen.

Bestrijding van de Watercrassula is zeer lastig en kan leiden tot fragmentatie en verdere verspreiding als dit niet zorgvuldig gebeurd. De plant moet zo volledig mogelijk worden verwijderd waarbij fragmentatie moet worden voorkomen. Zeer kleine delen kunnen uitlopen op de kale bodem die bij bestrijding ontstaat. Door vermindering van bemestingsbronnen en, na het verwijderen van watercrassula, ervoor zorgen dat de kale bodem snel begroeid raakt door inheemse soorten (door inzaaien) die passen in het biotoop, wordt hergroei van watercrassula beperkt. Op nog niet besmette plekken in het systeem moet worden voorkomen dat er kale plekken ontstaan bij onderhoudswerkzaamheden om vestiging van watercrassula tegen te gaan.

De hierboven genoemde systeemherstelmaatregelen zoals voorkomen van gebiedsvreemd water en verminderen bemestingsbronnen vallen buiten de scope van dit project.

Omdat water vanuit de Drentsche Hoofdvaart wordt ingelaten in het watersysteem van de Wapserveensche Aa, is sprake van een continue aanvoer van gebiedsvreemd water. Dit water brengt mogelijk ook exoten mee. Daarnaast vindt verspreiding van exoten plaats via dieren die in en rond het water leven, zoals vogels en otters, en via externe werkzaamheden, bijvoorbeeld machines die niet ‘schoon’ zijn. Dit maakt de bestrijding complex.

In het project worden, voor aanvang uitvoeringswerkzaamheden, passende bestrijdingsmethoden toegepast om exoten te elimineren en verspreiding te voorkomen. Daarnaast wordt gestreefd naar het verbeteren van de omstandigheden zodat inheemse soorten beter bestand zijn tegen concurrentie van exoten. Dit gebeurt onder andere door één á twee jaar actief exoten te monitoren en waar nodig aanvullend te bestrijden. Dit met als

doel de ontwikkeling van de natuurvriendelijke oever te stimuleren. Hierdoor krijgen inheemse soorten meer kans zich te ontwikkelen en wordt voorkomen dat exoten de overhand krijgen. Indien nodig wordt de bestrijding van exoten ook conform het huidige beleid voortgezet door de onderhoudsdienst.

Nabij de te verbeteren vispassage bij stuw de Driesprong zijn enkele haarden van Japanse duizendknoop aangetroffen. Ter plaatse van de werkzaamheden wordt deze soort geëlimineerd. Verspreiding van de Japanse duizendknoop wordt zowel in de nazorgfase van het project als tijdens regulier onderhoud gemonitord en indien nodig beheerst, conform bestaand beleid.

2.2 Kansen

Peilverhoging in deel van peilvak VL224

Binnen en aangrenzend aan peilvak VL224 bevinden zich de vispassage Driesprong en natuurgronden in eigendom van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer heeft verzocht om een verhoging van het waterpeil ten behoeve van de instandhouding van de aanwezige broedbossen. Deze gronden ondervinden verdroging als gevolg van lage peilen en de drainerende werking van de afwaterende watergang die over het terrein van Staatsbosbeheer loopt. Hoewel het peilvak natuur bevat, is een groot deel ook agrarisch in gebruik. Daarom heeft er afstemming plaatsgevonden met de overige gebruikers in het peilvak.

Uit het participatieproces is gebleken dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor de voorgestelde peilverhoging, het voorstel is niet doorgezet.

Diverse kansen

De diverse maatregelen zijn integraal ontworpen, wat betekent dat kansen direct zijn verwerkt in de ontwerpen van de betreffende maatregelen. Concrete voorbeelden hiervan zijn het aanbrengen van hout in de natuurvriendelijke oever ter bevordering van biodiversiteit en het aanpassen van het ontwerp van de uitgebreide De Wit passage voor een Vislift.

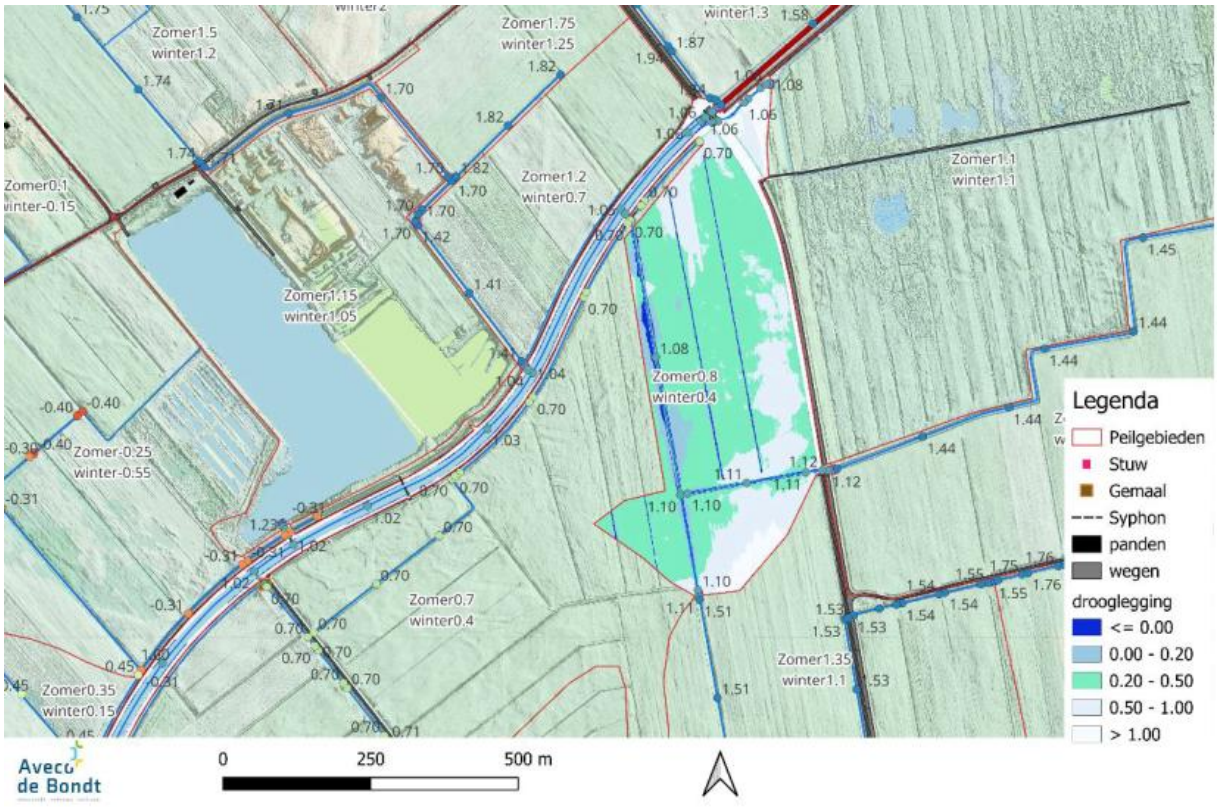
3 Gevolgen van de maatregelen

3.0 Hydrologie

De hydrologische effecten van de maatregelen zijn in beeld gebracht en getoetst aan de eisen uit het hydrologisch handboek. In Bijlage J zijn de resultaten van de hydrologische analyse en toetsing opgenomen.

Uit deze hydrologische analyses blijkt dat de natuurvriendelijke oever peilverhogingen veroorzaken in het gebied direct bovenstrooms de natuurvriendelijk oever. Deze peilverhogingen zijn getoetst aan het optimaal grond- en oppervlaktewater regime (OGOR) uit het hydrologisch handboek. In het peilvak VL273 zal bij een T=10, 8% van de oppervlakte niet voldoen aan de OGOR. Dit zijn plekken met name rondom de aanwezige watergangen. Het peilvak bestaat uit percelen met een agrarische bestemming.

De eigenaar (provincie Drenthe) van de betreffende percelen heeft aangegeven in te stemmen met de peilverhoging. Hiermee wordt voldaan aan het Gewenste grond- en oppervlaktewater regiem (GGOR). De drooglegging- en inundatienorm voor het peilvak wordt aangepast op de nieuwe situatie.

Figuur 9: Peilvak VL273

3.1 Ecologie en natuur

Voor het project is een quickscan Flora en Fauna uitgevoerd (zie bijlage E). Uit deze quickscan blijkt dat, zonder aanvullende maatregelen, negatieve effecten op enkele soorten te verwachten zijn. Tijdens de uitvoering worden mitigerende maatregelen genomen of wordt de werkwijze aangepast. De vergunningen en ontheffingen voor de uitvoering van de maatregelen zijn aangevraagd.

Daarnaast eist de Omgevingswet dat schade aan de natuur zoveel mogelijk wordt beperkt. Hieraan wordt voldaan, doordat het waterschap werkt volgens de natuurbeschermingswetgeving en een maximale inspanning levert om de bestaande natuur te beschermen. De uitvoering staat gepland in 2026/2027. In deze periode worden de werkzaamheden zodanig gepland dat nadelige gevolgen op de flora- en fauna tot een minimum worden beperkt. Er wordt gewerkt middels een ecologisch werkprotocol conform de Gedragscode bestendig beheer en onderhoud.

Bij de uitvoering van de maatregelen kan stikstof vrijkomen. In de nabijheid van de projectlocatie bevindt zich kwetsbare natuur. Om de effecten op deze kwetsbare natuur in kaart te brengen, zijn stikstofdepositie-onderzoeken (Aerius-berekeningen) uitgevoerd. De resultaten van het stikstofdepositie-onderzoek zijn opgenomen in bijlage F.

3.2 Overige keringen

Langs de Wapserveensche Aa liggen kades welke aangemerkt zijn als overige keringen. Aan of op de keringen worden geen werkzaamheden uitgevoerd en daarom gelden hiervoor geen aanvullende eisen voor de uitvoering.

3.3 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van het ontwerp, conform deelprogramma Duurzaamheid. Binnen dit project hebben het baggeren en de aanleg van de natuurvriendelijke oever de grootste impact op het gebruik van grondstoffen en de productie van reststromen. De vrijkomende bagger kan niet worden toegepast bij het aanleggen van de natuurvriendelijke oever, mogelijk wel als bodemverbeteraar voor nabijgelegen landbouwpercelen.

Een groot deel van de werkzaamheden wordt zero emissie uitgevoerd. Dit is niet alleen in lijn met de klimaatdoelstellingen uit het beleidskader, maar ook noodzakelijk om te voldoen aan de eisen uit de natuurwetgeving, met name ten aanzien van stikstofdepositie in kwetsbare natuurgebieden. De emissieloze uitvoering draagt daarnaast bij aan het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen.

Voor het vervangen van de beschoeiing wordt gebruik gemaakt van bio-based materiaal, door een wilgenbeschoeiing aan te leggen.

3.4 Biodiversiteit

De te nemen maatregelen hebben als doel de biodiversiteit te vergroten. Vanuit het ontwerp zijn geen negatieve effecten op biodiversiteit te verwachten.

3.5 Landschap en cultuurhistorie

De te nemen maatregelen voegen nieuwe ruimtelijke elementen toe aan het bestaande landschap. De maatregelen passen binnen de watergang, waardoor karakteristieke kenmerken van het landschap behouden kunnen worden. De maatregelen hebben geen effect op de ruimtelijke kwaliteit van de projectomgeving.

3.6 Recreatie

De opgestelde plannen hebben geen negatieve invloed op de reeds bestaande recreatiemogelijkheden.

3.7 Positieve effecten

Met invulling van de projectspecifieke opgaven worden positieve effecten bereikt. Deze worden hieronder beknopt beschreven. Ten aanzien van de KRW-opgave wordt met de aanleg van 2,5 km natuurvriendelijke oever, de opgave behaald. Daarnaast creëert het beoogde ontwerp met de boomstammen ecologische meerwaarde. Het aanleggen van de natuurvriendelijke oever zorgt ook voor een andere beleving van het gebied en is van meerwaarde voor de recreanten. De nieuw aan te leggen en aan te passen vispassages zorgen voor een verbeterde leefomgeving voor de vissoorten en dragen bij aan de KRW-opgave en biodiversiteit. Ten aanzien van de bodemkwaliteit wordt bagger verwijderd, waardoor de bodemkwaliteit en doorstroming in het plangebied verbetert.

3.8 Negatieve effecten

Om de maatregelen uit te voeren zal hinder ontstaan. De hinder bestaat voornamelijk uit transportbewegingen voor aanvoer van grond en bagger en aanvoer bouwmaterialen en -materieel.
Met de direct belanghebbenden worden afspraken gemaakt om overlast te minimaliseren. Mogelijke optredende schades worden hersteld en/of conform daarvoor geldend beleid en/of wet- en regelgeving vergoed.

4 Omgeving

4.0 Beschikbaarheid gronden

Een groot deel van de maatregelen worden uitgevoerd op gronden van het waterschap, er hoeven geen gronden worden aangekocht. Eén vispassage wordt gerealiseerd op grond van Staatsbosbeheer, hierover zijn samenwerkingsafspraken vastgelegd. Het beheer van de vispassage ligt in handen van Staatsbosbeheer.

De maatregelen worden uitgevoerd in de watergang, hierdoor ondervinden aanliggend eigenaren enkel geringe effecten tijdens de uitvoering van de maatregelen. Denk hierbij aan eventuele werkstroken en vervoer van materieel over gronden van derden. Als de maatregelen zijn uitgevoerd worden geen effecten van de maatregelen op de gronden van aanliggend eigenaren verwacht.

4.1 Participatie

De omgeving is geïnformeerd over de voortgang van het project door nieuwsbrieven, de website van het waterschap en er zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd. De algehele tendens tijdens de inloopbijeenkomsten en keukentafelgesprekken op het gebied van de natuurvriendelijke oever is positief. Vanaf de start van het project staat de webpagina online, die met regelmaat wordt geüpdatet. De eerste nieuwsbrief is in december 2023 verstuurd met aansluitend een inloopbijeenkomst, hier is het project geïntroduceerd in de omgeving. In 2024 is de tweede nieuwsbrief verstuurd met aansluitend een inloopbijeenkomst, waar de verschillende alternatieven zijn toegelicht. Na het vaststellen van het voorkeursalternatief is de omgeving geïnformeerd door een nieuwsbrief. De voortgang van het project is tevens per nieuwsbrief toegelicht in april 2025. Er zijn keukentafelgesprekken gevoerd met belanghebbenden, indien is aangegeven dat hier behoefte aan was.

De inzageperiode van de ontwerp-omgevingsvergunning wateractiviteit is gecommuniceerd per nieuwsbrief. Tevens heeft een inloopbijeenkomst plaatsgevonden tijdens de inzageperiode. Dit is conform het opgestelde participatieproces.

Er zijn twee zienswijzen binnengekomen op de ontwerpvergunning. Deze worden beantwoord in de reactienota als bijlage bij het bestuursvoorstel. De zienswijzen leidden niet tot een wijziging in de vergunning en het ontwerp.

Meekoppelkansen

Het waterschap heeft contact met partijen over meekoppelkansen op het gebied van recreatie.
Er zijn in de omgeving meerdere natuur- en recreatie-initiatieven en de natuurvriendelijke oever past daar goed bij.

Er zijn door diverse organisaties ideeën geopperd, hieronder zijn deze weergegeven met daarbij wat dit voor het project betekent.

Visstekken

De visvereniging heeft om extra visstekken verzocht ten tijde van de voorverkenning van het project. Tijdens het uitwerken van het ontwerp hebben gesprekken plaatsgevonden met de visunie. De wens voor extra

visstekken bleek niet meer actueel. Aan de visvereniging is meegegeven dat ze zelf vergunningen voor de visstekken kunnen aanvragen indien deze later alsnog gewenst zijn, en bij verlening de visstekken kunnen realiseren.

Bankje

Vanuit de werkgroep Stellingenpad is er een wens om een bankje aan te leggen langs de wandelroute, aan de zuidzijde van de Wapserveensche Aa, ter hoogte van de Driesprong. De werkgroep is geattendeerd op de subsidie voor Genieten van Water, om dit te realiseren. Het bankje is inmiddels gerealiseerd.

Wandelroute en klompenpad

Vanuit de Dorpsgemeenschap Wapserveen is een initiatief om een wandelronde te creëren vanaf Wapserveen richting de Wapserveensche Aa. Tevens is ten noorden van de Wapserveensche Aa een initiatief voor het realiseren van een klompenpad vanaf Nijensleek naar de Wapserveensche Aa. Het waterschap heeft zich ingespannen om initiatieven op het gebied van wandelroutes bij elkaar te brengen. Dit betreft de wens voor een wandelroute, met trekpontje, noordelijk vanuit Wapserveen en een klompenpad zuidelijk vanuit Nijensleek. Eventuele acties die hieruit volgen, worden door de initiatiefnemers verder gebracht.

Natuurvriendelijke oever op particuliere grond

Vanuit een eigenaar met gronden langs de Wapserveensche Aa is het aanbod gekomen om op zijn grond een natuurvriendelijke oever te realiseren. Hiervoor wilde de eigenaar de grond aan het waterschap verkopen. Om aan de projectopgave te voldoen zijn de gronden niet nodig, derhalve is niet ingegaan op zijn aanbod om de gronden aan te kopen. Deze eigenaar is geattendeerd op de DAW-subsidie en legt zelf een natuurvriendelijke oever aan op het betreffende perceel.

4.2 Samenwerking

Met Staatsbosbeheer wordt samengewerkt om de vispassage bij de Driesprong te verbeteren, door deze samenwerking wordt de vispassage robuuster ingericht en wordt nader invulling gegeven aan de natuurdoelen welke Staatsbosbeheer op het betreffende perceel heeft.

Met de wegbeheerder van de zandweg op de zuidelijke kade van de Wapserveensche Aa is gesproken over het verflauwen van het talud. Dit gaat ten koste van de breedte van het zandpad en/of bermen.
De ondergrond van de zandweg is eigendom van het waterschap, de gemeente heeft een recht van opstal voor het hebben en houden van het zandpad. De gemeente voorziet een toename in onderhoudskosten als de zandweg wordt versmald. Deze kosten wil de gemeente bij het waterschap als initiatiefnemer neerleggen. Hoewel het verflauwen van de oever meerwaarde kan opleveren voor hydrologie en investeringskosten maar niet strikt noodzakelijk is, is afgezien van deze kans om stagnatie te voorkomen.

Met de bevoegde gezagen (gemeente Steenwijkerland, gemeente Westerveld en provincie Drenthe en Provincie Overijssel) is overleg geweest over de uit te voeren maatregelen. De bevoegde gezagen staan achter de plannen.

5 Uitvoering van het besluit

5.0 Uitvoeringsplanning

Tijdens de vergunningaanvraag is gestart met het bestek, na het vrijgeven van het realisatiekrediet wordt gestart met de aanbestedingsprocedure. Hierna start een aannemer met de realisatie van het werk. De verwachting is dat de uitvoering begin 2027 zal starten. In onderstaande tabel is een overzicht van de planning opgenomen. In onderstaande tabel is de globale planning van het project opgenomen.

Tabel 3: globale planning, aan genoemde periode/data kunnen geen rechten worden ontleend

Onderdeel	Periode
Bestek	Q2 2026 t/m Q4 2026
Aanbesteding	Q4 2026 t/m Q1 2027
Uitvoering	Q1 t/m Q4 2027
Afronding en start nazorgfase	Q1 2028

5.1 Gevolgen van het besluit

Gedurende de uitvoering van het werk wordt de overlast voor derden zoveel mogelijk beperkt. Eventuele schade aan rij- en werkstroken wordt hersteld. Uitvoeringsschade is nu niet voorzien, maar mocht die toch optreden, dan wordt die vergoed. Ook gewasderving en/of inkomstenschade als gevolg van de uitvoering van dit project wordt vergoed. Voorafgaand aan de uitvoering wordt met alle relevante aanliggende eigenaren contact opgenomen, zodat zij rekening kunnen houden met de werkzaamheden.

De Omgevingswet eist dat schade aan de natuur zoveel mogelijk wordt beperkt. Hieraan wordt voldaan doordat het waterschap werkt volgens de natuurbeschermingswetgeving en zo veel mogelijk inspanning levert om de bestaande natuur te beschermen. De uitvoering staat gepland in 2027. In deze periode worden de werkzaamheden zodanig gepland dat nadelige gevolgen op de flora- en fauna tot een minimum worden beperkt.

6 Planschade

Als gevolg van dit project is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft, kan op grond van artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 15.1 van de Omgevingswet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Verordening nadeelcompensatie waterschap Drents Overijsselse Delta 2024.

7 Legger, beheer en onderhoud

7.0 Legger

Na realisatie wordt de nieuwe situatie opgenomen in de legger van oppervlaktewaterlichamen en de kaart bij de waterschapsverordening.

7.1 Beheer en onderhoud

De nieuw te realiseren onderdelen en de huidige maatregelen zijn samen opgenomen in een onderhoudsplan, waarmee de instandhouding wordt gewaarborgd. Deze is te vinden in bijlage G van deze projectbeschrijving.

DEEL II – VERANTWOORDING

8 Wet- en regelgeving

8.1 Omgevingswet

Voor de in deze projectbeschrijving genoemde aanleg of wijziging van waterstaatswerken is een vergunning eigen dienst nodig. In deze projectbeschrijving staat een beschrijving van het werk, de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd én een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterschapsverordening waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 1.3).

8.2 Kaderrichtlijn Water (KRW)

De doelstelling van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is het bereiken en beschermen van een goede toestand van landoppervlaktewater, overgangswateren en kustwateren. Onder de goede toestand vallen zowel een goede ecologische als een goede chemische toestand. Daarnaast is de doelstelling van de KRW het beschermen van een goede chemische en kwantitatieve toestand van het grondwater. Waterschappen hebben een belangrijke taak bij het behalen van de doelstellingen uit de KRW.

De KRW is in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL). Op nationaal niveau worden de te treffen maatregelen opgenomen in stroomgebiedsbeheerplannen en maatregelenprogramma's en het Nationaal Waterprogramma. Op provinciaal niveau worden de te treffen maatregelen opgenomen in het provinciale waterprogramma. In het provinciale waterprogramma worden de maatregelen verder uitgewerkt. Waterschappen nemen in hun waterbeheerprogramma de KRW-maatregelen op die voor hun beheergebied verplicht zijn.

9 Beleid

9.1 Toets beleid waterschap

<u>Kaderrichtlijn Water (KRW)</u>

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft als doel de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in een goede toestand te brengen en te houden, en bevordert het duurzaam gebruik van water.

De richtlijn geldt voor al het oppervlaktewater, maar alleen voor de aangewezen waterlichamen geldt een rapportage- en resultaatsverplichting naar de EU. De invoering van de KRW heeft ertoe geleid dat het water administratief ingedeeld is in KRW-waterlichamen en de overige wateren. De opgaven en begrenzingen van alle

KRW-waterlichamen zijn vastgelegd in de provinciale omgevingsvisie. Het waterschap is verantwoordelijk voor het uitwerken van de opgaven en de maatregelen in het oppervlaktewater, de provincie voor de uitwerking van het diepe grondwater. Voor de waterlichamen heeft het waterschap een resultaatsverplichting om de maatregelen toe te passen die nodig zijn om in 2027 de vastgestelde waterkwaliteitsopgaven te behalen.

In de huidige situatie voldoet de Wapserveensche Aa nog niet aan de in de KRW gestelde opgaven. De voorgenomen maatregelen die binnen dit project worden uitgevoerd, moeten ervoor zorgen dat deze waterloop wel aan de KRW-normen voldoen.

NBW

In natte omstandigheden is het waterbeheer gericht op het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van schade en/of inkomstenderving als gevolg van wateroverlast. Dit wordt bereikt door te zorgen dat de infrastructuur voldoet aan de normen zoals vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). In het NBW (2009) is afgesproken dat waterschappen hun gebieden beoordelen op risico's op wateroverlast. Landelijk zijn hiervoor richtinggevende waarden vastgesteld. Voor de verschillende gebieden zijn specifieke normen opgenomen in de provinciale waterverordeningen en omgevingsvisies. Deze normen geven aan in welke mate overstromingen toelaatbaar zijn wanneer oppervlaktewateren buiten hun oevers treden. De normen worden beschouwd als het basisbeschermingsniveau, en het watersysteem wordt zodanig ingericht dat ten minste aan deze normen wordt voldaan

GGOR

Onder normale weersomstandigheden is het waterbeheer gericht op het optimaal ondersteunen van de functies en het huidige gebruik van het gebied. Het doel is om voldoende water beschikbaar te houden voor menselijke activiteiten, landbouw en natuur. Dit wordt gerealiseerd door infrastructuur in te richten volgens de kaders van het Gewenst Grond- en Oppervlaktewaterregime (GGOR). GGOR geeft per functie in zowel landelijk als stedelijk gebied de gewenste toestand van grond- en oppervlaktewater aan.

Binnen het beleid van WDODelta is vastgesteld dat de actuele situatie overeenkomt met de gewogen situatie. Dit betekent dat het bestaande voorzieningenniveau wordt gehandhaafd. Aanpassingen aan het watersysteem vinden plaats wanneer sprake is van een knelpunt in het watersysteem of in het beheer daarvan.

Inrichting, Beheer en Onderhoud op Maat (IBOOM)

Na de realisatie van de plannen wordt het gebied conform het beleid "Inrichting, Beheer en Onderhoud Op Maat" (IBOOM) uitgevoerd. Hieronder wordt verstaan dat het beheer en onderhoud aan de watergang wordt afgestemd op de functies in het gebied en de opgaven, hierbij rekening houdend met de gebiedskenmerken en wensen en ideeën van de inwoners en omgeving. Het nieuwe onderhoudsplan is bijgevoegd in bijlage G.

Deelprogramma Duurzaamheid

De voorgestelde oplossingsrichtingen zijn in lijn met het beleidskader *Duurzaamheid*, waarin WDODelta inzet op energieneutraliteit, broeikasgasreductie en circulariteit. Binnen deze kaders dragen de maatregelen bij aan CO_2-reductie, beperking van stikstofdepositie en verantwoord grondstoffengebruik.

9.2 Toets overig beleid

Niet van toepassing.

9.3 Projectkeuzes

In het programma 'Water-Op-Maat' (WOM) werkt het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) samen met de omgeving aan de realisatie van de beleidsopgaven voor het watersysteem: 'Schoon en Voldoende water in het landelijk gebied'. Met dit uitvoeringsprogramma wordt gewerkt aan de doelen van de Kaderichtlijn water (KRW) en Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De overige beleidsopgaven van het waterschap, onder andere ZON en GGOR, worden waar mogelijk zo goed mogelijk integraal meegenomen in het WOM-programma. De opgaven voor Project Wapserveensche Aa zijn belicht in een alternatievennotitie, waar drie alternatieven zijn voorgesteld. Uit deze alternatieven is een Voorkeursalternatief gepresenteerd. Het voorkeursalternatief is op 22 oktober 2024 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur. Het voorkeursalternatief is vervolgens verder gedetailleerd tot dit voorlopige ontwerp, welke vervolgens ten behoeve van realisatie nader is uitgewerkt tot het voorliggende definitief ontwerp.

Ter onderbouwing van het plan zijn een aantal conditionerende onderzoeken uitgevoerd en de resultaten/uitkomsten als bijlage toegevoegd:

- Vooronderzoek archeologie (bijlage M)
- Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten (bijlage L)
- Stikstofdepositie onderzoek (bijlage F)
- Vooronderzoek bodemkwaliteit (bijlage D)
- Vooronderzoek waterbodem (bijlage H)

In tabel 4 zijn de belangrijkste bevindingen van deze onderzoeken weergegeven.

Tabel 4 Overzicht uitkomsten conditionerende onderzoeken

Onderzoek	Korte samenvatting conclusie
Bodemonderzoek (bureaustudie) NEN 5725	Op basis van het milieuhygiënisch vooronderzoek wordt geconcludeerd dat de bodemkwaliteitskaart voor de landbodem binnen het gehele plangebied gebruikt kan worden als bewijsmiddel voor grondverzet binnen de geografische reikwijdte van de bodemkwaliteitskaart. Er zijn ter plaatse geen uitgesloten gebieden bekend. De bodemkwaliteitskaart is reeds aangevuld met PFAS. Het actuele PFAS-beleid heeft tot gevolg dat er geen PFAS-onderzoek benodigd is bij mogelijk grondverzet. Zowel de boven- als ondergrond kan worden hergebruikt binnen het huidige plangebied
(water) bodemonderzoek	Op basis van de deelconclusies (en PFAS) kan gesteld worden dat: ▪ Het te baggeren traject en het traject waar de stuwen zijn gesitueerd zogenoemd onverdacht is voor de aanwezigheid van verontreinigende stoffen;

Archeologie (bureaustudie)	Alle aanpassingen kunnen zonder risico voor de archeologie plaatsvinden. Er bevinden zich geen historische locaties binnen het plangebied. De werkzaamheden kunnen dus uitgevoerd worden zonder beperkingen wat betreft het aspect archeologie.
Stikstofdepositie-berekening	Doordat de maatregelen grotendeels zero emissie worden uitgevoerd, wordt aan de stikstofdepositie eisen voldaan. Tijdens de gebruiksfase vindt er geen stikstofdepositie boven de norm plaats.
Bureauonderzoek Opsporen Ontplofbare Oorlogsresten (OOO)	Aangezien het gehele onderzoeksgebied onverdacht is, kunnen grondroerende werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied op reguliere wijze worden uitgevoerd.
Natuurtoets	Door het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen voor gebouw- en boombewonende vleermuizen zijn nader onderzoek en een vergunningaanvraag voor vleermuisverblijfplaatsen niet aan de orde. Voor de volgende soorten is een aanvraag vergunning flora- en fauna-activiteit voorzien: kleine marterachtigen, grote modderkruiper.

9.3.1 Exoten

In het projectgebied van de Wapserveensche Aa zijn exoten aangetroffen die een optrekkende beweging laten zien. De Waternavel en watercrassula zijn hiervan een tweetal voorbeelden. Om verdere verspreiding en uitbreiding te voorkomen is er bestrijding benodigd voor start aanleg van de voorziene maatregelen.

10 Vergunningen, ontheffingen en meldingen

10.1 Omgevingsvergunning wateractiviteit

De Omgevingswet bundelt verschillende wetten en regelgevingen voor de fysieke leefomgeving. Als onderdeel van de Omgevingswet verleent het waterschap: omgevingsvergunningen wateractiviteit. Het gaat hierbij om vergunningen voor activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit of waterveiligheid.

Voor het project Wapserveensche Aa moet een omgevingsvergunning wateractiviteit aangevraagd worden voor een activiteit. Het gaat om:

- Het aanleggen van een natuurvriendelijke oever, waarbij de oever wordt vergraven;
- Het aanleggen van een maaibootinlaatplaats;
- Het aanleggen van vispassages.

Het baggeren, vervangen van de beschoeiing, het plaatsen van een maaiselafvangbalk en aanpassen van het beheer voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers is niet vergunningsplichtig, maar is wel opgenomen in deze projectbeschrijving.

10.2 Vergunningenscan

In bijlage C zijn de resultaten van de vergunningenscan verzameld. Er wordt aangegeven of er een vergunning, ontheffing en/of melding nodig is voor de projectwerkzaamheden. Uit de vergunningenscan blijkt dat diverse vergunningen benodigd zijn.

DEEL III – RECHTSBESCHERMING

11 Procedure tot nu toe

Op 8 december zijn de omgevingsvergunningen wateractiviteit voor het project Wapserveensche Aa bij het waterschap ingediend. Voor de voorbereiding van deze vergunning wordt, op verzoek van de aanvrager, de uitgebreide procedure op grond van afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd.

Deze vergunningen hebben daarom van 9 december 2025 tot en met 19 januari 2026 ter inzage gelegen, conform artikel 16.65 Omgevingswet en afdeling 3.4. van de Algemene wet Bestuursrecht.

Er zijn twee zienswijzen ingediende op de vergunning en het ontwerp. Hierin worden zorgen geuit voor de hydrologische gevolgen op aangelegen percelen door het effect van de natuurvriendelijke oever op de waterstand. De effecten waren reeds uitgewerkt in een hydrologisch model en zijn van beperkte aard. De zienswijzen leidden niet tot aanpassingen. De zienswijzen worden beantwoord in de reactienota, en na vaststelling door het dagelijks bestuur gedeeld met de indieners.

Het dagelijks bestuur is het bevoegd gezag om deze vergunningen vast te stellen.

12 Beroep en hoger beroep

Als de projectbeschrijving is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt via het waterschapsblad op overheid.nl. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Gedurende zes weken (vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd) kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank Noord-Nederland (Postbus 150, 9700 AD, Groningen) onder overlegging van een afschrift van deze projectbeschrijving. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend.

Het is mogelijk digitaal beroep in te stellen bij genoemde rechtbank. Daarvoor moet de indiener wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Op de genoemde site staan de precieze voorwaarden. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

13 Verzoek om voorlopige voorziening

De omgevingsvergunningen wateractiviteit treden na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in de vergunningen kunnen worden uitgevoerd. Om te voorkomen dat de maatregelen worden uitgevoerd kan degene die bezwaar of beroep instelt gelijktijdig of na het indienen van het bezwaar- of beroepschrift een zogenaamd verzoek om voorlopige voorziening doen bij de Voorzieningenrechter van de Afdeling Bestuursrecht van de rechtbank Noord-Nederland (Postbus 150, 9700 AD, Groningen). Daarbij moet een kopie van het bezwaar- of beroepschrift worden overlegd. Voor het doen van een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

DEEL IV – BIJLAGEN

A Overzichtskaart

B Detailtekeningen en dwarsprofielen

C Vergunningenscan

D Vooronderzoek bodemkwaliteit

E Quickscan Flora en Fauna

F Stikstof onderzoek DO

G.1 Onderhoudsplan Wapserveense Aa

G.2 Onderhoudskaart Wapserveense Aa

H Vooronderzoek waterbodem

I.1 Hydrologische onderbouwing

I.2 Aanvullend rapport hydrologie

J Notitie DO

K Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten

L Vooronderzoek archeologie